

Kainuu-ohjelman (maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2022 – 2025) laatiminen

- Maakuntavaltuuston 15.6 ja Kainuun liiton kuntakierroksen 8/2020 palaute

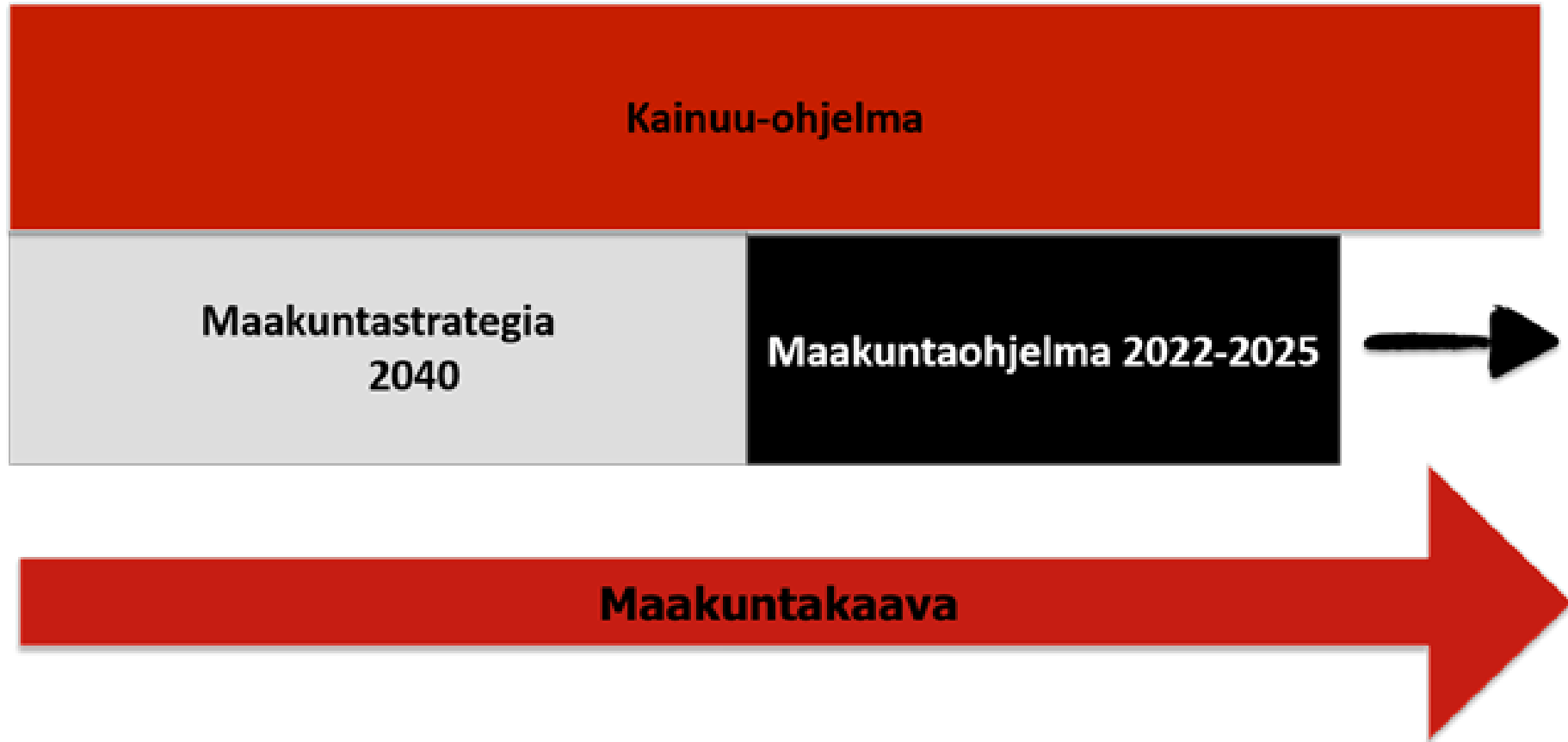
Linjauskeskustelu MH 21.9.2020

- Jouni Ponnikas

- Kainuun nykyisen maakuntasuunnitelman ja -ohjelman päivitystyö käynnistetään kuluvan vuoden 2020 aikana. Suunnitelma ja ohjelma on yhdistetty yhdeksi Kainuu-ohjelmaksi ja tätä rakennetta käytetään myös jatkossa. Ohjelmien päivitystyö toteutetaan näin myös yhtenä prosessina.
- Nykyinen **maakuntaohjelma** on voimassa vuodet 2018 – 2021 ja tuleva **2022 – 2025**. Nykyinen **maakuntasuunnitelma** ulottuu vuoteen 2035. Se päivitetään vuoteen **2040** ulottuvaksi.
- Maakuntasuunnitelma ja -ohjelma perustuvat kahteen lakiin: Maankäyttö- ja rakennuslaki, Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista. Kaikkia näitä lakeja uudistetaan parhaillaan ja lakien uudet sisällöt luovat puitteet myös Kainuu-ohjelman päivitysprosessille ja huomioidaan tulevassa ohjelmassa.

Kainuu ohjelman rakenne ja yhteys maakuntakaavaan (*tavoiteltava aluerakenne 2040*)

Kainuu-ohjelman laatimisen työohjelma, aikataulu 2020-2022	2020												2021											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nykytilan analyysi: Topsun seurantaraportti 2020, Korona tilanneanalyysit																								
Poliittinen ohjaus, MH johtaa/ linjaa ohjelmaprosessia, MV tekee linjapäätökset																								
Kainuu-ohjelman laatimisen strategiaryhmä ohjaamaan sisällöntuotantoa MH päättää asettaa																								
Nykyisen maakuntaohjelman onnistumisen ja vaikuttavuuden arviointi (MDI)																								
Jatkuva osallistaminen ja viestintä, OAS, liiton sivut, ota kantaa.fi, some																								
Ohjelmakeskustelu Kainuun kuntien kanssa, kuntatarategiat, KLn kuntakierros																								
Arviot tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista maakunnan kehittämiseen ja tulevaisuuteen, skenaariotyöskentely																								
Älykkään erikoistumisen strategian päivitys sekä käsittely ja hyväksyminen MHssa ja MVssa, liitetään osaksi MAKOa																								
Maakuntasuunnitelman laatiminen sekä käsittely SOVA ryhmässä ja nuorisovaltuustossa sekä käsittely ja hyväksyminen sekä MHssa ja MVssa																								
Maakuntaohjelman laatiminen ja eri teemojen käsittely MHssa																								
Maakuntaohjelman käsittely SOVA ryhmässä ja nuorisovaltuustossa sekä käsittely ja hyväksyminen sekä MHssa ja MVssa																								
Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sisältävän Kainuu-ohjelman luonnoksen valmistuminen																								
Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sisältävän Kainuu-ohjelman lausuntokierros ja avoin kuuleminen																								
Kainuu-ohjelman lausuntokierroksen ja avoimen kuulemisen palautteen huomioiminen ja käsittely MHssa																								
Kainuuohjelman käsittely nuorisovaltuustossa sekä MHssa ja MVssa																								
Kainuu-ohjelman vaikutusten arviointi ja ympäristöselostuksen laatiminen SOVA työryhmässä.																								
Kainuu ohjelman ja sen ympäristöselostuksen hyväksyminen MH ja MV																								
Uusi maakuntahallitus ja -valtuusto käsittelevät, linjaavat ja hyväsyvät Kainuu-ohjelman																								
Uusi maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sisältävä Kainuu-ohjelma tulee voimaan 1.1.2022																								

KUNTAVALIT

- Korona ja digiloikka – etäopiskelu, verkkopohjaiset opiskeluratkaisut (perus-, 2. aste, korkeakoulu- ja yliopistoaste) KOKY takaisin virtuaalisena?
- Korona ja digiloikka – etätyö (verkkopohjaiset yritykset, viranomaistehtävät paikkariippumattomiksi – etätyökeskuksia eri kohderyhmille (koko perheelle) Kainuuseen - monipaikkaisuus
- Korona ja digiloikka – markkinoinnin ja verkkokaupan digitalisaatio – Kainuun uusi näkyvyys, globaalit markkinat
- Korona ja talouden rakenteet – halutaanko tuotantoketjuja lyhentää ja niiden haavoittuvuutta vähentää – palautuuko, syntykö uutta tuotantoa Suomeen / Kainuuseen?
- Korona – matkailun muutos – kotimaan matkailu, yksilöllinen kv-matkailu (räätälöidyt korkean lisäarvon matkailupalvelut), haetaan rauhaa, väljyyttä, räätälöityjä palveluja vs. massaturismi? – luontomatkailun suosio kasvaa

- Korona – elvytystoimet (investointistrategia: kestävän kehityksen, tuotantoprosessien digitalisoinnin investoinnit)
- Väestön ikääntyminen, väheneminen, osaavan työvoiman saatavuus
- Korona sekä talouden ja yhteiskunnan ekologinen rakennemuutos
- Ilmastonmuutos – ekologinen jälleen rakennus – EU:n green deal - kestävien ratkaisujen tarjoaminen Kainuusta
- Digitalisaatio – tuotantoprosessien 4. teollinen vallankumous – prosessien tehostaminen – uudet työvoima- ja koulutustarpeet digitalisaation korkean lisäarvon niche tuotteet, TKI
- Väestönkehityksen suunta punaisella – suunnan muuttaminen kriittistä
- Korona ja rakenteelliset muutokset – kunta- ja julkisen talouden kustannuspaineet ja paineet kuntarakenteeseen ja Kainuun maakunta-aseman säilyttämiseen kasvavat; samoin tarvitaan lisää yksityisen sektorin työpaikkoja ja uusia yrityksiä
- Korona voi lisätä maaseutuasumisen vetovoimaa – tilaa ja väljyyttä arvostetaan asuinpaikan valinnassa kasvavassa määrin

Kainuu-ohjelman (maakuntasuunnitelma 2040) linjauskeskustelu MV 15.6

- Kainuu ohjelman rakentamisen aloitusvaiheessa asetetaan Kainuu ohjelman (Maakuntasuunnitelma 2040) **strategiset kysymykset / kriittiset menestystekijät, joiden ratkaisussa / kehittämisesssä pitää onnistua, jotta Kainuu-ohjelmalla saavutetaan haluttuja vaikutuksia.**
- Pohdittiin MH 1.6 ja MV 15.6 kokouksissa

MH 1.6 linjauskeskustelu

- **Yhteistyö ja siinä onnistuminen** on Kainuun kehittämisen kriittinen menestystekijä: Kainuun rooli valtakunnallisesti ja kansainvälisesti; yhteistyön muodot ja suunnat; yhteistyö Kainuun sisällä ja yli maakuntarajojen; yhteinen tahtotila ja kunnianhimo riittävän korkealle Kainuun kehittämisessä

Maakuntavaltuusto 15.6.2020

Väestönkehitys ja muuttoliike

- Muuttoliike: kriittinen ja nykyistä analyttisempi tarkastelu ja seuranta. Mikä muuttojen taustalla? Miksi Kainuuseen muutetaan, ketkä, minkä ikäiset muuttavat sekä Kainuuseen että pois.
- Väestöluvut on huolestuttavia. Joko saatava väestö nousuun tai sopeuduttava
- +70 vuotiaat, ikäihmisten osuus vain kasvaa. Ohjelmien tekemiseen mukaan ikäihmiset
- Kainuusta puuttuvat naiset. Tarvitaan naisvaltaisia työpaikkoja. Syntyvyys nousuun.

Veto- ja pitovoima

- Matkailutuote joka houkuttelee myös asumaan Kainuuseen. Matkailu valjastetaan muuttamiseen.
- Veto- ja pitovoima. Ilmapiiri ja fiilis. Millainen fiilis välittyy ulkopuolelle? Kainuussa on suvaitsevaisuudessa parantamisen varaa.
- Kainuu on pieni ja ketterä maakunta – tämä positiivisessa mielessä enemmän esille.
- Profiloituminen etätyömaakuntana. Luodaan enemmän trendejä tällä saralla. Monipaikkaisuus.
- Digiyhteyksien parantaminen, kyllä, mutta kuka maksaa??
- Näkykö Kainuun taloudellinen etu tarpeeksi (edullinen asumine jne) ei näy
- Vahvuuksia: Hyvän elämän kokemus ja luonto, korkeakoulu, korkean osaamainen työpaikat

Maakuntavaltuusto 15.6.2020

Ilmastovastuullisuus

- Ilmastonmuutoksen hillintä: kokonaisvaltainen ymmärtäminen

Jalostusasteen nostaminen (tuotteet ja palvelut)

- Kainuu on raaka-aineen tuottajamaakunta. Kainuun jalostusastetta nostettava!! Yhteyksiä investoijiin enemmän.
- Yhteydet kv-yhtiöihin liian huonot

Yhteistyö ja edunvalvonta

- Jatkuva edunvalvonta, vastuullisuus, yhteistyö. Nuorten huomioiminen. Pystytäänkö me kuulemaan kainuulaisten etua, jos emme kuule edes toisia.
- Ei olla onnistuttu edunvalvonnassa.
- Työpaikkoja vaikka olisi, niin puolisoille ei löydy vaikka töitä. Kokonaisuus jää vajaaksi. Kainuussa ei tässä onnistuttu, kuntien yhteistyö ei toimi.

Maakuntavaltuusto 15.6.2020

Rakenteiden ja toimintatapojen uudistaminen

- Rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla..
- Hyvinvoinnin kasvattaminen keskiöön. Hallintorakenteet vanhentuneita.
- Ratkaisujen työstämiseen jää liian vähän aikaa. Haasteita kyllä tuodaan esille, mutta ei ratkaisuehdotuksia.
- Kokeilut? Konkreettisempia kokeiluja tehtävä esim. alv pienempi, taloudellista tukea.

Ohjelman strateginen terävyys ja osallistava valmistelu

- Maakuntavaltuustolle oma kokous Kainuu ohjelman ja maakuntaohjelman laatimiseen.
- Kaikkea ei voi tehdä! Kaikkea ei voi saada - priorisointi
- Lappi-sopimus hyvä malli

Kuntakierros 8/ 2020: kuntien esitykset strategisiksi kysymyksiksi tulevassa Kainuu-ohjelmassa

Kainuun liitto

- Koko Kainuun kehittäminen (mainetyö, matkailu)
- Kärkitoimialojen klustereiden vahvistaminen ja investointien saaminen
 - KCF sellutehdas – maakunnan yhteinen hanke
- Kainuu ohjelman oltava mahdollistava, ei liian rajaava; toivottiin myös priorisointia
- Yhteistyön tehostaminen (edunajaminen, markkinointi, mainetyö)
- Monipaikkaisuus, etätyö
- Julkiset hankinnat tukemaan paikallistaloutta
- Kulttuurin huomioiminen
- Tuulivoiman kehittäminen
- Saavutettavuus (tiet, rautatiet, lentoliikenne!, tietoliikenne)
- Osaavan työvoiman saannin turvaaminen (työntekijät pysyviksi asukkaiksi)
- Pitkän aikavälin konkreettinen visio Kainuulle

Esitys MH linjaukseksi: tulevan Kainuu ohjelman kriittiset menestystekijät

- Yhteistyö Kainuun kehittämisessä maakunnan sisällä ja yli maakuntarajojen
- Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen,
- Työpaikkojen ja yritysten, erityisesti kasvuyritysten, säilyttäminen ja määrän lisääminen, etätyön ja monipaikkaisuuden maksimaalinen hyödyntäminen
- Investointien saaminen Kainuuseen
- Kainuulaisten terveyden, hyvinvoinnin, toimintakyvyn, aktiivisuuden ja osaamisen parantaminen
- Saavutettavuuden parantaminen (laaja yhteistyö, ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus, tietoliikenneyhteydet)
- Kainuun väestömäärän ja -rakenteen kääntäminen positiivisemmaksi
- Kestävän kehityksen ja ilmastovastuullisuuden vahvistaminen

- Koko Kainuun kehittäminen – säilytetään kaikkea kehittämistoimintaa ohjaavana arvona
- Kainuu-ohjelman valmisteluun keskittyvä maakuntavaltuustoseminaari toteutetaan